

РЕШЕНИЕ

№ 11

гр. Габрово, 26.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ГАБРОВО в публично заседание на двадесет и девети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Полина Пенкова

при участието на секретаря Ваня Ил. Николова
като разглежда докладваното от Полина Пенкова Гражданско дело №
20224200100114 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по предявен от А. И. Х., чрез пълномощника адв.Д. иск срещу ЗК „ЛЕВ ИНС“ АД, с цена на иска 150 000лв.

В подадената искова молба и уточняваща, се излагат твърдения, че на 27.09.2021г. , при настъпило ПТП , е загинал П.П.Й., с когото ищцата е живяла на съпругески начала от началото на 2016г. в с.Г.Р., общ. С., ул. „****“ №**, като и към настоящия момент продължава да живее на този адрес. Твърди се, че установените между тях отношения са били като между съпрузи, ненарушаващи моралните ценности, макар да са нямали сключен граждански брак, като са съществували отношения на взаимна обич , морална подкрепа, духовна и емоционална близост и привързаност, споделяли са общи житейски цели и бюджет, общо домакинство, много са искали да имат собствени деца. До март 2018г. двамата често са посещавали и преспивали при майката на ищцата в гр.Г., тъй като е била много възрастна и е имала нужда от грижи и помощ. В този период понякога са оставали да спят и при майката на П. в гр.Г. След смъртта на майката на ищцата, посещенията им в гр.Г. намалели. Твърди се ,че ПТП е причинено от водача на лекия автомобил „****“, с рег.№****, застрахован в ответното застрахователно дружество. Описани са страданията, които е изживяла ищцата в резултат на смъртта на съжителя й П.Й.. Към ответника е била отправена претенция по чл.380 КЗ, но не е било изплатено обезщетение за търпените от ищцата неимуществени вреди.

Претендира се да бъде постановено решение ,с което ответното застрахователно дружество ЗК“ ЛЕВ ИНС“АД да бъде осъдено да заплати на ищцата сумата от 150 000лв. обезщетение за претърпени от ПТП на 27.09.2021г. неимуществени вреди от смъртта на

П.П.Й. ,ведно със законната лихва от 19.11.2021г. - датата на предявяване на застрахователната претенция , както и разноските по делото .

Постъпил е писмен отговор от ответника. В него се излагат доводи за неоснователност на исковата претенция по основание и размер. Оспорва се причиняването на процесното ПТП по вина на водача на лекия автомобил. Сочи се ,че няма постановен отказ от застрахователното дружество за изплащане на застрахователно обезщетение. По образуваната щета, ищцата не е изпълнила дадените ѝ указания за представяне на документи ,доказващи твърдените обстоятелства. Оспорва се механизмът за настъпване на ПТП. Твърди се, че причина за настъпването е единствено поведението на пострадалия, който се е движил на забранено за движение на инвалидна количка място по пътното платно, по начин и когато това не е било безопасно, при ограничена видимост, не се е съобразил с разстоянието и скоростта на движение на приближаващите се превозни средства, внезапно е сменил посоката си на движение. Пострадалият е попаднал в опасната зона и ударът за водача е бил непредотвратим. Прави се позоваване на чл.15 от НК. Оспорват се съществуването на твърдяните от ищцата отношения между нея и загиналия при процесното ПТП, и търпени неимуществени вреди в резултат на загубата на близък .Наведени са доводи,че ищцата не е от кръга на лицата, имащи право на обезщетение по аргумент от ППВС№4/1961г. и ППВС №5/1969г. Сочи се,че няма данни да са живели на един адрес или в общо домакинство. Ако бъдат установени тези обстоятелства, ответникът оспорва размера на претендираното обезщетение, като завишен. Оспорва се и претенцията за присъждане на лихва, предвид неоснователността на главния иск, което обуславя и неоснователността на акцесорния.

Съдът ,като взе предвид събраните по делото доказателства и наведените от страните доводи, прие за установено следното :

Безспорно установено по делото е от събраните доказателства ,че на 27.09.2021г. е настъпило ПТП между разклона на с.Г.Р. и гр.С., на път II-44, в резултат на удар между товарен автомобил „***“ ,рег.№***, управляван от П.И.Х. и електрическа инвалидна количка , управлявана от П.П.Й. , при което на място е починал пострадалия П.П.Й.. Към тази дата за товарен автомобил ***, рег.№*** е съществувало валидно застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“ с ответното дружество, видно от приложената към исковата молба справка на л.41 от делото.

От ответника се оспорва правото на ищцата да получи обезщетение за неимуществени вреди от настъпило ПТП на 27.09.2021г. ,при което е загинал П.П.Й., с наведени твърдения,че няма данни същата да е от кръга на лицата , посочени в ППВС№4/1961г., изменено с ППВС №5/1969лв.

От представеното по делото удостоверение за наследници се установява,че законни наследници на починалия П.Й. са двамата му синове.

Ищцата е обосновала материалноправната си легитимация по предявения иск с твърдения за трайно установена от началото на 2016г. връзка на фактическо съпружеско

съжителство с пострадалия при процесното ПТП П.Й. до неговата смърт.

С постановеното Тълкувателно решение № 1/21.06.2018 г. по тълк.д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС е прието, че материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в ППВС № 4/25.05.1961 г. и ППВС № 5/24.11.1969 г., и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Обезщетение се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. В ППВС № 5/ 24.11.1969г. изрично е посочено, че има право на обезщетение за неимуществени вреди и лице, което е съжителствало на съпружески начала с починалия при непозволено увреждане, тогава когато пострадалият и преживелият го са били във фактическа семейна съпружеска връзка, която е била продължителна и трайна, от която може да има и деца, като тази връзка не трябва да е установена като резултат на престъпление (двубрачие) и против правилата на морала.

В случая от събраните по делото гласни доказателства: показанията на св.И. и В., се установява, че към датата на настъпване на процесното ПТП ищцата и пострадалия П.Й. са били във фактическо съпружеско съжителство от около четири години, живели са на семейни начала в къща в с.Г.Р., общ. С.. Св. И. заявява, че се е запознала с тях преди четири-пет години, когато вече са живеели заедно, в едно домакинство в с.Г.Р.. Св. В. заявява, че са започнали по-солидна връзка около 2017 година, а окончателно са се преместили да живеят на село, в наследствена къща на ищцата, след смъртта на нейната майка, която починала през 2018 година. Там ищцата започнала работа, като там живее и към момента. И двете свидетелки установяват, че ищцата и П.Й. са живяли трайно в общо домакинство, поддържали са отношения на взаимна обич, разбирателство, грижа един за друг, подкрепяли са се, полагали са общи усилия за задоволяване нуждите на семейството, имали са общи планове, както и желание за свое дете. Заявеното от свидетелите И. и В. не е опровергано от останалите доказателства по делото. Същите възпроизвеждат свои лични впечатления от взаимоотношенията между ищцата и П.Й., като няма данни, които да дават основание техните показания да не бъдат кредитирани като необективни и пристрастни. От приложените писмени доказателства се установява, че от м.март 2019г. ищцата има сключен трудов договор с месторабота в с.Г.Р. община С., както и че е била упълномощена от П.П.Й. с нотариално заверени пълномощни през 2019г.

Съдът приема за установено от показанията на св. И. и В., че ищцата е материалноправно легитимирана да претендира присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди от настъпилата смърт при процесното ПТП на П.Й., с когото е съжителствала на съпружески начала. Ирелевантно за основателността на претенцията ѝ е обстоятелството, че П.Й. е оставил наследници по закон, тъй като то не изключва нейните права, предвид дадените разяснения с Тълкувателно решение № 1/21.06.2018 г. по тълк.д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС и ППВС № 5/24.11.1969 г.

Съгласно разпоредбата на чл.432,ал.1 КЗ лицето , спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" при спазване изискванията по чл.380.

В случая искът по чл.432,ал.1 КЗ е предявен след като ищцата е заявила пред ответника претенцията си за обезщетяване на неимуществени вреди от процесното ПТП по предвидения в КЗ ред, с входирана на 19.11.2021г. молба, като към момента такова обезщетение не е платено.

За установяване механизма на настъпване на процесното ПТП по делото са представени писмени доказателства – КП и протокол за оглед на местопроизшествие, и е прието заключение на допуснатата САТЕ.

От депозираното заключение на САТЕ и обясненията на вещото лице И. в с.з., се установява, че на 27.09.2021г. около 15.00 часа П.Й. се е движил от с.Г.Р. , община С. по път II-44 в посока към гр.С., управлявайки електрическа инвалидна количка-скутер със скорост около 15 км/ч., в дясната част на лентата за движение към гр.С., извън населено място, с дясна страна на около 0,35м. от десния край на платното за движение. Количката се достига от товарен автомобил ***, рег.№***, движещ се със скорост 89 км/ч. Водачът на автомобила реагира за осъществяване на спиране, когато автомобилът е бил на 37 метра преди положението му при удара, а количката на 6,3 метра от положението ѝ при удара. Осъществява се прав попътен удар в задната част на количката, от предната дясна част на автомобила - онагледено на приложение 2 към заключението. На фиг. 6 са видни отложените следи към момента на осъществяване на удара. Количката и тялото на пострадалия са били отхвърлени напред. От техническа гледна точка контактът между автомобила и количката е нямало да настъпи, ако водачът е предприел действия за екстрено спиране на 75,2 метра преди мястото на удара и не по-малко от 57,2м. до количката или водачът на автомобила реагира за изместване на автомобила наляво с цел заобикаляне на количката , осигурявайки безопасна странична дистанция, когато е достигнал на разстояние не по-малко от 62,3 м. до количката или 74,9 метра преди мястото на удара. В зоната на ПТП няма пътни знаци, ограничаващи скоростта. Максимално разрешената за автомобила е 90 км/ч. Съгласно експертизата причина за настъпване на удара е възприемането в по-късен момент на движещата се попътно в непосредствена близост до дясната част на платното за движение инвалидна количка и закъснялата реакция на водача на товарния автомобил за спиране или за изпреварване на движещата се попътно пред него количка, като водачът е имал видимост и е могъл да я възприеме на разстояние не по-малко от 90-100 метра преди мястото на удара /фиг.7/. От обясненията на вещото лице се установява и че ако количката се е движила още по-вдясно до самата мантиanela ,то отново би настъпил удар ,ако водачът на автомобила се е движил по същия начин ,както преди настъпване на процесното ПТП и не реагира да промени разположените на буса, да се отклони , за да избегне удара. Скоростта на движение на инвалидната количка също не е определяща за настъпване на удара, като и при по ниска ,при липса на реакция от страна на водача на автомобила, също ще настъпи удар.

От приетата по делото СМЕ се установява, че при процесното ПТП пострадалият е

получил две несъвместими с живота травматични увреждания : тежка травма на продълговатия мозък и разкъсване на гръдната част на аортата. Тези увреждания са в пряка причинно-следствена връзка с ПТП, който извод е направен при съпоставка между пораженията по предната част на товарния автомобил, констатирани в протокола за оглед, и травматичните увреждания, установени при пострадалия.

Заклученията на САТЕ и СМЕ са изготвени на база цялостната преценка на събраните по делото доказателства и специалните знания ,с които разполагат вещите лица. Двете заключения не се опровергават от останалите доказателства, предвид на което съдът ги приема за обективни и обосновани.

В случая е доказан фактическият състав на чл.45 ЗЗД, за ангажиране отговорността на водача на товарния автомобил „ ****“ ,рег.№**** за настъпване на процесното ПТП на 27.09.2021г. и вредоносния резултат от него . От неоспореното заключенията на САТЕ се установява,че за водача на товарния автомобил ударът е бил предотвратим, като е имал техническа възможност да възприеме своевременно движещата се попътна инвалидна количка и да реагира за избягване на удара. Причина за настъпване на удара е възприемането в по-късен момент на движещата се попътна в непосредствена близост до дясната част на платното за движение инвалидна количка и закъснялата реакция на водача на товарния автомобил за спиране. С това свое поведение водачът на товарния автомобил е нарушил чл.20,ал.2 ЗДП ,който задължава водачите да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението, като поради несвоевременното възприемане на попътна движещата се инвалидна количка и закъснялата реакция за намаляване на скоростта и за предприемане на спиране, е настъпило процесното ПТП ,при което е загинал управляващия инвалидната количка П.Й.. Наличието на причинна връзка между удара и настъпилата смърт на пострадалия при процесното ПТП е установена от заключенията на СМЕ.

Неоснователно е възражението на ответника,че за водача на товарния автомобил ударът е бил непредотвратим и е налице случайно деяние по смисъла на чл.15 НК.

От данните по делото не се установява процесното ПТП да представлява „случайно деяние“. По смисъла на чл.15 от НК, случайно деяние е налице, когато деецът не е бил длъжен или не е могъл да предвиди настъпването на общественноопасните последици. Съгласно съдебната практика, както и в правната доктрина, еднозначно се приема, че за да бъде изключено виновното поведение на водача е необходимо кумулативното наличие на няколко предпоставки: 1. деецът да е съобразил предписанията на правно регламентираната дейност, която осъществява при управлението на МПС и 2. да са налице условия, при които той да е бил поставен в невъзможност да изпълни задълженията си и да предотврати настъпването на вредните последици. С оглед на общия правен принцип, че никой не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение, водачът на МПС не би могъл да се позове успешно на случайно деяние, щом е допуснал нарушения на правилата за движение, намиращи се в пряка причинна връзка с настъпилия съставомерен резултат, вследствие на които нарушения сам се е поставил в невъзможност да предотврати

настъпването на общественотоопасните последици. В случая, като не се е съобразил с пътната обстановка и с изискването на закона чл.20,ал.2 ЗДП, водачът на товарния автомобил е причинил процесното ПТП противоправно. Същият не е бил поставен в невъзможност да предотврати настъпването на вредоносните последици, като от приетата САТЕ се установява, че е имал техническа възможност своевременно да възприеме попътно движещата се инвалидна количка и да предотврати удара като реагира за намаляване на скоростта и спиране или за заобикаляне. Не се установява с поведението си П.Й. да е поставило в невъзможност водача на товарния автомобил да избегне удара.

Недоказано е възражението на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия.

От доказателствата по делото не се установява пострадалият да е нарушил чл.109 от ЗДвП и с това да е съпричинил вредоносния резултат от процесното ПТП. От заключението на САТЕ се установява, че преди настъпване на удара управляваната от пострадалия инвалидна колика се е движила в непосредствена близост до дясната част на платното за движение.

При определяне размера на дължимото на ищцата обезщетение за неимуществени вреди съдът взе предвид, че при настъпване на процесното ПТП тя е била на 41 години, а пострадалият на 55 години. Същите са живеели като съпруг и съпруга в едно домакинство, което съвместното съжителство е било трайно и без прекъсване в продължение на около четири години до инцидента, предвид заявеното от двете свидетелки. Изградената между ищцата и съжителя ѝ П.Й. връзка е била дълбока, емоционална и хармонична, основаваща се на взаимно разбирателство, обич, подкрепа и грижа един за друг и за общото им домакинство. Смъртта на съжителя на ищцата при процесното ПТП е внезапна и неочаквана. Ищцата е загубила своя партньор, който е бил най-близкия ѝ човек, нейна подкрепа и опора, с когото е имала планове да изгради живота си и да имат свое дете. Загубата на съжителя ѝ е породила негативни емоционални изживявания за ищцата, преживяла е тежко неговата смърт, била е съкрушена, променила се, затворила се, избягвала да общува, разстройва се, когато споменава за него - установено от свидетелските показания, като няма данни към момента да е преодоляла тази психологическа травма. Съобразявайки тези обстоятелства, както и отчитайки към момента на настъпване на вредата през 2021г. икономическата обстановка в страната при установената МРЗ и средната такава, както и установения лимит на застрахователно покритие, съдът намира, че дължимото на ищцата обезщетение за причинените неимуществени вреди за търпените болки и страдания вследствие смъртта на нейния съжител П.Й. в резултат на процесното ПТП, следва да бъде определено в размер на 100 000лв. До този размер предявеният иск се явява основателен и доказан и следва да бъде уважен, като в останалата част – за разликата до 150 000лв. бъде отхвърлен.

Горепосочената сума следва да бъде присъдена ведно със законната лихва, като нейната дължимост от застрахователя по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ е посочена в чл.493,ал.1,т.5 КЗ. Съгласно тази разпоредба застрахователното

покрите обхваща и лихвите по чл.429,ал.2, т.2 от КЗ – лихвите за забава ,когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице при условията на ал.3. Съгласно чл.429,ал.3 КЗ застрахователят следва да заплати лихвата за забава ,дължима от застрахования, считано от по-ранната от двете дати на уведомяването му за настъпването на застрахователното събитие - от самия застрахован по реда на чл.430,ал.1,т.2 КЗ или от увреденото лице (в т. ч. и чрез предявяване на застрахователна претенция). В случая застрахователната претенция е предявена пред ответника на 19.11.2021г. и от тази датата следва да се присъди законната лихва върху дължимото обезщетение от ответника.

При частичното уважаване на предявения иск и на основание чл.78 ГПК ,на всяка от страните следва да се присъдят разноски съразмерно уважената и отхвърлена част от исковете.

От пълномощника на ищцата адв.Д. са претендирани разноски за адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство при условията на чл.38 ЗА. В представения договор за правна защита и съдействие на л.60 от делото е посочено ,че страните уреждат отношенията за възнаграждение при условията на чл.38,ал.1,т.2 ЗА. С оглед изхода на спора , на процесуалния представител на ищцата следва да се присъди адвокатско възнаграждение по чл.38 ЗА съобразно обема на осъщественото процесуално представителство, Наредба №1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения / в редакцията към датата на сключване на договора за правна защита – представен с исквата молба, постъпила в съда на 09.03.2022г./ и уважената част на иска , като се присъди сумата от 3530лв.

Направените от ищцата разноски за заплатено възнаграждение за вещо лице и свидетел са общо в размер на 363,67лв.,като съразмерно уважената част на иска ответника следва да заплати сумата от 243лв.

На основание чл.78,ал.3 ГПК ищцата следва да заплати на ответника направените от него разноски по делото съразмерно отхвърлената част от иска. Разноските са в размер на 500лв. заплатен депозит за вещи лица, а за юрисконсултско възнаграждение предвид фактическата и правна сложност на спора и осъщественото процесуално представителство следва да се определи сумата от 150лв., като съразмерно отхвърлената част на иска ,на ответника следва да се присъдят разноски в размер на 217лв.

На основание чл. чл.78,ал.6 ГПК ответното застрахователно дружество следва да бъде осъдено да заплати по сметка на Габровски окръжен съд държавна такса върху присъденото обезщетение – сумата от 4000лв.

По изложените съображения ,съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗК „ЛЕВ ИНС“АД , ЕИК121130788, със седалище и адрес на управление :гр.София, бул.“Симеоновско шосе“ №67А да заплати на А. И. Х.,ЕГН*****, от гр.Г.,

ул.“****“ №** сумата от 100 000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смъртта на нейния съжител на съпружески начала П.П.Й., ЕГН***** ,в резултат на настъпило на 27.09.2021г. ПТП, ведно със законната лихва от 19.11.2021г. до окончателното изплащане на сумата и сумата от 243лв. разноси по делото, като ОТХВЪРЛЯ предявения иск по чл.432,ал.1 КЗ в останалата част в размер над 100 000лв. до размер на 150 000лв.

ОСЪЖДА ЗК„ЛЕВ ИНС”АД, ЕИК121130788, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.”Симеоновско шосе”№67А, да заплати на процесуалния представител на ищцата адв. Д. Р. Д. от ВТАК,гр.В.Т. ,ул.”****“№**, адвокатско възнаграждение в размер на 3530лв ,на основание чл.38, ал.2 от ЗА .

ОСЪЖДА ЗК„ЛЕВ ИНС”АД, ЕИК121130788, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.”Симеоновско шосе”№67А, да заплати по сметка на Окръжен съд – Габрово сумата от 4000лв. дължима държавна такса върху присъденото обезщетение по предявения иск и държавна такса от 5лв. при служебно издаване на изпълнителен лист.

ОСЪЖДА А. И. Х. ,ЕГН***** , от гр.Г., ул.“****“№** да заплати на ЗК“ ЛЕВ ИНС”АД, ЕИК121130788, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.”Симеоновско шосе”№67А, сумата от 217лв. разноси по делото .

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд – Велико Търново в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Габрово: _____